

Bilag til bet. o. lovf. vedr. erstatning til besættelsestidens ofre

statningsloven, jf. dennes afsnit 2, tillagt ham hædersgave. Han afgik ved døden i 1977.

Erstatningsrådet har drøftet, om der i de meget udførlige oplysninger, der nu gennem den af Frihedsfonden foretagne undersøgelse er tilvejebragt om Shanghai-søfolkens forhold under 2. verdenskrig og deres nuværende helbredsforhold, måtte kunne findes en begrundelse for at meddele dispensation efter § 64, stk. 1, selv om der ikke for alles vedkommende kan dokumenteres en indsats.

Efter de nu foreliggende oplysninger har de pågældende under opholdet i Shanghai været udsat for belastninger, der for manges vedkommende har medført en stærk forringelse af deres helbred. Rådet mener, at dette kan begrunde en ændring af praksis, således at der gives dispensation efter § 64, stk. 1.

Erstatningsrådet har herved fundet det af betydning, at erstatningslovens § 1 omfatter personer, der her i landet har været ramt af krigshandlinger og krigslignende handlinger, og herunder også personer, der har været tilfældige ofre for sådanne handlinger, uden egen indsats.

Erstatningsrådet har imidlertid under hensyn til, at spørgsmålet om en udvidelse af den af erstatningsloven omfattede personkreds nu er under behandling i Folketinget, ikke ment på egen hånd at burde foregribe afgørelsen ved at foretage en sådan ændring i konkret foreliggende sager.

Herved har Erstatningsrådet også taget i betragtning, at meddelelse af dispensation efter erstatningslovens § 64, stk. 1, alene vil medføre, at tilfældet vil kunne behandles efter erstatningslovens § 1, og således som anført i Sikringsstyrelsens udtalelse kun vil kunne medføre mulighed for erstatningstilkendelse, såfremt betingelserne for dispensation for anmeldelsesfristens overskridelse, jf. §§ 7 og 66, er opfyldt.

Dette vil som anført af Sikringsstyrelsen sige, at der foreligger væsentlig invaliditet, og at det ikke skønnes at være overvejende sandsynligt, at lidelsen skyldes andre forhold end de forhold, hvorunder den pågældende har levet under besættelsen.

Det er Erstatningsrådets opfattelse, at der som følge af disse betingelser, selv om dispensation meddeles, i en række, og formentlig de fleste, tilfælde ikke vil blive tale om ydelse af erstatning. Dette vil formentlig i

særlig grad være tilfældet med hensyn til tilkendelse af erstatning til enker.

For så vidt angår forslaget om i § 1 a, stk. 1, at indsætte et nyt nr. 3 omfattende primært Shanghai-søfolkene skal Erstatningsrådet bemærke, at rådet deler de betænkeligheder, som Sikringsstyrelsen i sin udtalelse giver udtryk for.

Rådet finder, at der vil blive tale om en urimelig forskelsbehandling over for personer, der har deltaget i belastende modstandsarbejde, men ikke fuldt ud opfylder bestemmelsens varighedskrav, eller personer, der – som nævnt af Sikringsstyrelsen – på grund af deltagelse i modstandsarbejde har været interneret her i landet.

I denne forbindelse bør det ikke overses, at en ændring af lovbestemmelsen som foreslået kunne befrygtes at få den konsekvens, at også andre grupper med baggrund i besættelsestiden måtte kunne fremsætte ønske om inddragelse under erstatningsloven, hvilket ville kunne medføre yderligere urimeligheder i forhold til de folk, der gjorde en aktiv indsats i Danmark.

Efter disse generelle betragtninger skal rådet i øvrigt pege på, at en indsættelse af et nyt nr. 3 og i konsekvens heraf ændring af de hidtidige nr. 3 og 4 til nr. 4 og 5 forekommer mindre hensigtsmæssig. Efter en eventuel lovændring som foreslået vil der vedrørende de to grupper kunne være risiko for usikkerhed i forhold til tidligere behandlede sager.

Rådet går ud fra, at indplacering som nyt nr. 3 er sket, fordi det nye nr. 3 ligesom det gældende nr. 2 omhandler søfolk.

Imidlertid er der den væsentlige forskel på nr. 2 og det nye nr. 3, at personer omfattet af nr. 2 har ydet en indsats, medens dette ikke er tilfældet vedrørende alle personer omfattet af det nye nr. 3. At personer omfattet af de nugældende nr. 3 og 4 også har ydet en indsats, gør placeringen yderligere uhensigtsmæssig.

Rådet vil finde, at indsættelsen af den foreslåede gruppe i givet fald lige så godt kunne ske som et nyt nr. 5.

Rådet skal pege på, at det muligvis endog ville være mere hensigtsmæssigt på baggrund af de særlige forhold, der har ført til ønsket om at indsætte et nyt nr., at den nye bestemmelse indsættes som en ny paragraf i b.